

การพัฒนาหลักสูตรเสริมความกตัญญู โดยใช้นิทานจีนชุด 24 ยอดกตัญญูสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

The Development of an Enrichment Curriculum to Enhance Gratitude by Usin the Twenty-Four Chinese Filial Exemplars for Grade 5 students

Tseng Yu-Cheng¹, ดวงจันทร์ เดียววิไล^{2*}

Tseng Yu-Cheng¹, Duangchan Diowvilai^{2*}

Received: 7 September 2024

Revised: 17 November 2024

Accepted: 30 November 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรเสริมความกตัญญู โดยใช้นิทานจีนชุด 24 ยอดกตัญญู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 2) ศึกษาผลการใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อน-หลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนประชาวิทย์ จังหวัดลำปาง จำนวน 22 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย หลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร แบบทดสอบวัดความรู้และแบบสอบถามความตระหนัก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น มี 7 องค์ประกอบ โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรมี 4 หน่วยการเรียนรู้รวมเป็น 16 ชั่วโมง ได้แก่ หน่วยที่ 1 กตัญญูพ่อแม่ เคารพท่านจากใจจริง หน่วยที่ 2 เลี้ยงดูพ่อแม่และทำให้ท่านสุขใจอย่างเต็มกำลัง หน่วยที่ 3 ดูแลความเป็นอยู่ของท่านและเมื่อท่านป่วยปรนนิบัติอย่างใกล้ชิด และหน่วยที่ 4 เต็มที่พิศพลและเช่นไหว้ระลึกพระคุณเมื่อท่านจากไป ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่านักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ด้านความกตัญญูหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้คือร้อยละ 70 นักเรียนมีระดับความตระหนักด้านความกตัญญูหลังเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์ตามที่ได้กำหนดไว้คือ ระดับมาก นักเรียนมีค่าเฉลี่ยความรู้และความตระหนักด้านความกตัญญูหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร, ความกตัญญู, นิทานจีนชุด 24 ยอดกตัญญู

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
E-mail: yuchengtseng1@gmail.com

² อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

¹ Student of Master Degree of Education Program in Curriculum and Instruction, Lampang Rajabhat University.
E-mail: yuchengtseng1@gmail.com

² Lecturer of Master Degree of Education Program in Curriculum and Instruction, Lampang Rajabhat University.

* Corresponding author E-mail: duangchand@gmail.com

Abstract

The objectives of this research were: 1) to develop a curriculum to enhance gratitude by using the Twenty-Four Chinese Filial Exemplars and 2) to study the results of using the developed curriculum. This was preliminary experimental research, one-group Pretest–Posttest design. The sample, by cluster random sampling, was the class 5/2 of 22 students from the fifth grade students, second semester of the Academic year 2023, Prachawit School, Lampang. The tools were the developed curriculum, course documents, the test to measure knowledge and the receiving questionnaire towards awareness. Data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation and t-test dependent. The research found that 1) the developed curriculum composed of 7 components. The content structure composed of 4 learning units, totaling 16 hours, namely; 1: Be grateful to your parents and respect them from the heart, 2: Taking care of them and make them happy with all your might, 3: Taking care of their well-being and serve closely when they are sick, 4: Do your best at the funeral ceremony and pay homage to remember their kindness when they pass away. Overall, the curriculum and the course documents were appropriate at a very high level. 2) The implementation of the curriculum was found that: After studying, students' average score of knowledge in gratitude was higher than 70 percent, the criterion score specified in the curriculum. Students' overall level of awareness of gratitude was at a high level which passed the criterion as specified at a high level. The students had higher mean of knowledge and awareness after studying than before studying with statistical significance at the .05 level.

Keyword: The Development of Curriculum, gratitude, the Twenty-Four Filial Exemplars

บทนำ

ความกตัญญูเป็นรากฐานของคุณธรรมที่ฝังงอกในมนุษย์ ซึ่งสามารถสร้างความสันติสุขภายในครอบครัวและสังคม ทั้งยังเป็นบ่อเกิดของคุณธรรมอื่นๆ ที่ส่งเสริมการทำความดีในรูปแบบต่างๆ โดยปรัชญาขงจื๊อเน้นหลักเมตตาธรรมที่มุ่งฝึกฝนคุณธรรมภายในจิตใจตนเองและช่วยเหลือผู้อื่น (กาญจนา สิริสิทธิมหาชน, 2567, น. 788-797) ดังที่ปรากฏในคัมภีร์หลุนอวี่ บทเสวยเอ้อ ตอนที่ 2 (อมร ทองสุข, 2566, น. 119) ซึ่งกล่าวไว้ว่า “กตัญญูตาธรรมและภราดาธรรมนั้น แท้ก็คือรากฐานแห่งเมตตาธรรม” เมื่อมองในแง่มุมของการศึกษา แนวคิดนี้ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนามนุษย์

ไม่ควรจำกัดอยู่เพียงแค่ การพัฒนาด้านวิชาการ ความรู้ หรือทักษะเท่านั้น แต่ยังต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาและปลูกฝังคุณธรรมในตัวบุคคล โดยเฉพาะความกตัญญู ซึ่งถือเป็นคุณธรรมพื้นฐานของเด็กและเยาวชน

สอดคล้องกับแนวคิดของขงจื๊อในคัมภีร์หลุนอวี่ บทเสวยเอ้อ ตอนที่ 6 (อมร ทองสุข, 2566, น. 120) ขงจื๊อได้กล่าวไว้ว่า “อันผู้เยาว์นั้น อยู่ในบ้านพึงกตัญญูบุพการีอยู่นอกบ้านพึงเคารพอาวุโสเมธี อีกรู้รอบคอบถือสัจจา รู้รักใคร่ปวงประชาและใกล้ชิดเมตตาชน หากพอยังมีกำลัง ก็ควรมุ่งศึกษาศาสตร์วิชา” ดังนั้น เมื่อคนในสังคมมีความกตัญญูครบถ้วนก็จะปรองดองและมีความสุข สังคมก็จะ

มั่นคงและสงบสุข ดังที่หลี่ หง (Li Hong, 2014, p. 352) กล่าวว่า ความกตัญญู เป็นคุณธรรมอันดีงามที่เป็นตัวแปรสำคัญในการสร้างความสงบสุขและความสมานฉันท์ ในครอบครัวและสังคม สื่อเล้าปั่ว (Shi Shaobo, 2007, pp. 126-127) ยังระบุว่า ความกตัญญูเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สังคมสงบสุขและมั่นคง ปัจจุบันสังคมไทยเผชิญกับปัญหาการขาดความกตัญญูทวดเวที เนื่องจากเป็นสังคมอุตสาหกรรมที่เทคโนโลยีก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว มีผลให้ผู้คนมีรูปแบบการดำเนินชีวิต ที่เร่งรีบให้ความสำคัญกับวัตถุและความสะดวกสบายมากกว่าสัมพันธ์ทางกายในครอบครัว ส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูกในครอบครัว ขาดความสัมพันธ์ที่ดีนำไปสู่ปัญหาความรุนแรง ในครอบครัวและสังคม มีผลให้เยาวชนขาด ความกตัญญูและมีการใช้ความรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เหตุการณ์เหล่านี้เกิดจากการที่เด็กและเยาวชนไม่ได้รับการพัฒนาจิตใจและปลูกฝังคุณธรรม ที่ดี ซึ่งสามารถแก้ไขได้โดยการส่งเสริมความกตัญญูทวดเวทีและสร้างจิตสำนึกให้ยึดหลักกตัญญูทวดเวที เมื่อดำเนินการได้อย่างนี้ ปัญหาต่างๆ ก็จะค่อยๆ หายไป สังคมก็จะสงบสุขและสามารถก้าวผ่านสถานการณ์ไปได้ได้อย่างมั่นคง สถาบันการศึกษา ควรจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการสอนให้เห็นถึง ประโยชน์ของความกตัญญูทวดเวทีต่อผู้ที่มีพระคุณ (สุวรรณฐา ลิม และพระปลัดสมชาย ปโยโค (ดำเนิน), 2562, น. 424-434) โรงเรียนประชาวิทย ซึ่งเป็นโรงเรียนจีนที่มีประวัติยาวนานเกือบ 1 ศตวรรษ ได้เปิดการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมจีน ในทุกระดับชั้น โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งเน้นการใช้ภาษาจีนและวัฒนธรรมจีน และอบรมปลูกฝังคุณธรรมจีนตามหลักปรัชญาของโรงเรียนภายใต้หลักคำว่า “ปลูกต้นไม้สิบปีสร้างอนุชน บ่มเพาะคนร้อยปีสร้างประเทศชาติ” (โรงเรียนประชาวิทย, 2566)

ซึ่งหมายความว่า โรงเรียนเป็นสถานที่บ่มเพาะคนให้มีความรู้และคุณธรรม พร้อมทั้งจะดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมและเป็นประโยชน์ต่อสังคม จากการสำรวจความต้องการของผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการหลักสูตร ครูประจำชั้น และครูผู้สอนที่เกี่ยวข้อง เห็นว่าควรที่จะเสริมสร้างความรู้ด้านความกตัญญูและความตระหนักด้านความกตัญญูให้สมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะพัฒนาหลักสูตรเสริมคุณธรรมด้านความกตัญญูสำหรับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สุวรรณฐา ลิม และพระปลัดสมชาย ปโยโค (ดำเนิน) (2562, น. 424-434) ได้เสนอว่า สถาบันการศึกษาควรให้ความสำคัญกับการปลูกฝังคุณธรรมและศีลธรรมแก่ผู้เรียน ควบคู่ไปกับการพัฒนาความสำเร็จในวิชาชีพ โดยเน้นการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและเห็นคุณค่าของความกตัญญูทวดเวทีต่อผู้ที่มีพระคุณนิทานจีนชุด 24 ยอดกตัญญูถือเป็นสื่อการสอนที่ได้รับความนิยมสูงสุด ในประเทศจีน สำหรับการอบรมสั่งสอนคุณธรรม ความกตัญญู เนื่องจากมีเนื้อหาสั้น กระชับและ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ทำให้ผู้เรียนสามารถซาบซึ้ง และเห็นภาพได้อย่างชัดเจน และสอดคล้องกับค่านิยมวัฒนธรรมความกตัญญูของจีนและคำสอนขงจื้อ ซึ่งเป็นหลักปฏิบัติที่ชาวจีนส่วนใหญ่ยึดถือ จึงกลายเป็นสื่อคุณธรรมหลัก ในการปลูกฝังคุณธรรมความกตัญญู (Bai Chengwei, 2019, pp. 1-13) สอดคล้องกับงานวิจัยของกัว ยาน่า (Guo Yana (Goriunova lana), 2019) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การใช้นิทานจีนชุด 24 ยอดกตัญญูในการเรียนการสอนภาษาจีนช่วยให้ผู้เรียนต่างชาติสามารถเข้าใจและรับรู้วัฒนธรรมความกตัญญูของจีนได้อย่างถูกต้องและชัดเจน นิทานจีนชุด 24 ยอดกตัญญู ช่วยให้นักเรียนเข้าใจพฤติกรรมความกตัญญู ทั้งการเคารพและปฏิบัติ ต่อบุพการี รวมถึงการระลึกถึงบรรพบุรุษ

หลักสูตรเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดกรอบแนวทางการปฏิบัติสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต รวมถึงการศึกษาหรือถ่ายทอดวิชาความรู้ การปลูกฝังเจตคติค่านิยมหรือคุณธรรมต่างๆ หลักสูตรจะต้องยึดหลักการและแนวคิดที่ชัดเจนเพื่อพัฒนาและมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้โดยหลักสูตรระดับสถานศึกษานั้นเป็นหัวใจหลักของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษานั้น (อภิรักษ์สิริรัตนจิตต์, 2558, น. 1-6) ซึ่งจากการศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่าโรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการปลูกฝังคุณธรรมให้แก่ผู้เรียนรวมถึง การบูรณาการคุณธรรมจีนตามหลัก คำสอนขงจื๊อในส่วนของเนื้อหาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยทางโรงเรียนยังไม่มีหลักสูตรสำหรับการปลูกฝังคุณธรรมด้านความกตัญญูตามหลักคำสอนขงจื๊อโดยเฉพาะ ซึ่งหากมีการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าว ก็จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีกรอบแนวทาง ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีหลักการและแนวคิดที่ชัดเจน ในการพัฒนาเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ กระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจะเป็นระบบมากขึ้นพร้อมด้วยตัวชี้วัดและเกณฑ์การวัดผลที่เป็นรูปธรรมและชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงศึกษาความเป็นไปได้ของการพัฒนาหลักสูตร โดยนำเอาหลักคำสอนขงจื๊อประกอบกับการใช้สื่อนิทานจีนชุด 24 ยอดกตัญญูมาใช้ในการสอนคุณธรรมด้านความกตัญญูซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฟาน นี เจียน (Fan-Ni Chien, 2020) ที่ได้ทำวิจัย เรื่อง การออกแบบการเรียนการสอนข้ามวัฒนธรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมจีน เรื่อง ความกตัญญูจีนในการสอนภาษาจีน โดยใช้คัมภีร์หลุนอวี่และนิทานจีน ชุด 24 ยอดกตัญญู โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษาศูนย์ภาษาของมหาวิทยาลัยรัฐใน

ไต้หวัน ผลการศึกษาพบว่าทางเลือกเนื้อหาที่เหมาะสม มีความสำคัญ ในการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนในวัฒนธรรมต่างชาติ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนข้ามวัฒนธรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมจีน มีขั้นตอนดังนี้ 1) กระตุ้น ความสนใจเพื่อให้ผู้เรียนสนใจเนื้อหา ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม 2) ทำความเข้าใจกับ เนื้อหา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาอย่างทั่วถึง 3) ทำความเข้าใจเชิงลึกเพื่อเสริมความเข้าใจ ในเนื้อหาอย่างละเอียด 4) ย้อนคิดทบทวน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนทบทวนและหาจุดสมดุลในความรู้ ที่ได้รับ การพัฒนาหลักสูตรเสริมความกตัญญู ในงานวิจัยนี้ เริ่มต้นจากการศึกษาหลักการพัฒนาหลักสูตรตามที่ทาบ (Taba, 1962, p. 10) ระบุไว้ ซึ่งมีขั้นตอนที่ 1 คือ การศึกษาวิเคราะห์ ความต้องการของผู้เรียนและสังคมเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะเป็นขั้นวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อช่วยในการศึกษาปัญหาเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร (อภิรักษ์สิริรัตนจิตต์, 2558, น. 9) ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรเสริมความกตัญญู โดยนำเอาหลักคำสอนขงจื๊อประกอบกับการใช้สื่อนิทานจีนชุด 24 ยอดกตัญญู จึงสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและผู้เรียนตลอดจนธรรมชาติของรายวิชา

จากเหตุผลดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะพัฒนาหลักสูตรเสริมความกตัญญูโดยใช้นิทานจีนชุด 24 ยอดกตัญญู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อเสริมความรู้และความตระหนักด้านกตัญญู และจะเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาหลักสูตรเสริมคุณธรรมด้านความกตัญญูสำหรับนักเรียนในระดับชั้นอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

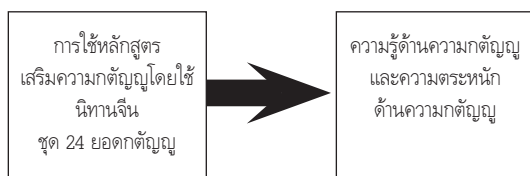
1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมความกตัญญูโดยใช้นิทานจีนชุด 24 ยอดกตัญญู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรเสริมความกตัญญู โดยใช้นิทานจีนชุด 24 ยอดกตัญญู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรเสริมความกตัญญูโดยใช้นิทานจีนชุด 24 ยอดกตัญญู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความรู้และความตระหนักด้านความกตัญญูหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-Experimental Design) แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อน-หลังการทดลอง ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรเสริมความกตัญญู โดยใช้นิทานจีนชุด 24 ยอดกตัญญู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้และความตระหนักด้านความกตัญญู ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนภาษาจีนในกลุ่มสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนภาคเหนือ (ประเทศไทย) จำนวน 18 โรงเรียน รวม 45 ห้องเรียน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนประชาวิทย จังหวัดลำปาง จำนวน 22 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ลักษณะคือ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนา ได้แก่ หลักสูตรเสริมความกตัญญู โดยใช้นิทานจีน ชุด 24 ยอดกตัญญู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และเอกสารประกอบหลักสูตรประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ และ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ด้านความกตัญญู ฉบับภาษาจีน แบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ และแบบสอบถามความตระหนักด้านความกตัญญูแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ 1. ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรและการสอน แนวคิดเกี่ยวกับความกตัญญู ความกตัญญูและประเภทของความกตัญญูตามหลักคำสอนขงจื้อ แนวคิดเกี่ยวกับนิทาน และนิทานจีนชุด 24 ยอดกตัญญูเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยเลือกใช้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ ทาบ่า (Taba, 1962, p. 10) ซึ่งมีแนวคิดของการพัฒนาหลักสูตรที่มีลักษณะจากล่างขึ้นบน (Grass-roots approach) คือ ระดับห้องเรียนมีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรด้วยกันอยู่ 7 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและสังคม ซึ่งเป็นการศึกษาบริบทต่างๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน สภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ความต้องการความสนใจ ของผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำประเด็นต่างๆ มาจัดเรียงลำดับความสำคัญในการพัฒนาและกำหนดประเด็นในการพัฒนาหลักสูตร ในการพัฒนาครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาปัญหาและสอบถามความต้องการด้านการเสริมคุณลักษณะ

ที่พึงประสงค์ตามหลักคำสอนขงจื้อ (กตัญญู นอบน้อมส่ำรวม มารยาท สัจจะ ใฝ่เรียนรู้ ประรองตอง มีไมตรี คบหาไกล้ชิดเพื่่อนที่ดี) ส่ำหรับเสริมให้นักเรียนชั้นประถมศีกษาปีที่ 5 จากคณะผู้บริหการกรรรมการหลักสูตร ครุประจ่ำชั้น ครูฝ่ำยปกลง และครูผู้สอนที่เกี่ยวข้อง หลังจากนำข้อมูลมาวิเคราะห์พบว่า ความกตัญญูเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ทางโรงเรียนต้องการปลูกฝังและเสริมเน้นมากที่สุด จากนั้นนำมาวิเคราะห์เพื่อมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดหลักการและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ชั้นที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ศีกษามากำหนดเป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตรคือ เพื่อพัฒนาความรู้และ ความตระหนักด้านความกตัญญูตามหลักคำสอนขงจื้อ ในการส่งเสริมคุณลักษณะดังกล่าว ผู้วิจัยใช้แนวคิด การพัฒนาจิตพิสัยของบลูมซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน (ทีศนาแซมมณี, 2564, น. 237-238) ได้แก่ การรับรู้ค่านิยม (Receiving) การตอบสนอง (Responding) การเห็นคุณค่า (Valuing) การจัดระบบ (Organizing) และการสร้างลักษณะนิสัย (Characterizing) ผู้วิจัยเน้นที่ขั้นตอนแรก คือ การรับรู้ค่านิยม โดยแสดงออกเป็นพฤติกรรมความตระหนัก (Awareness) เพื่อสร้างเสริมความตระหนักในคุณธรรมที่ต้องการปลูกฝังให้ผู้เรียน ชั้นที่ 3 เลือกเนื้อหา ผู้วิจัยเลือกใช้คำสอนขงจื้อประกอบกับนิทานจีนชุด 24 ยอดกตัญญู ชั้นที่ 4 จัดองค์ประกอบของเนื้อหา เพื่อกำหนดเป็นเนื้อหาของหลักสูตรฯ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากชั้นที่ 3 มาวิเคราะห์ จัดโครงสร้างเนื้อหาออกเป็น 4 หน่วยการเรียนรู้ 16 ชั่วโมง ทุกหน่วยการเรียนรู้ ใช้นิทาน 2 เรื่อง หน่วยที่ 1 กตัญญูพ่อแม่ เคารพท่านจากใจ (敬亲) หน่วยที่ 2 กตัญญูพ่อแม่ เลี้ยงดูพ่อแม่และทำให้ท่านสุขใจอย่าง เต็มกำลัง (奉养) หน่วยที่ 3 กตัญญูพ่อแม่ ดูแล ความเป็นอยู่ของท่านและเมื่อท่านป่วยปรนนิบัติอย่างไกล้ชิด (侍疾) หน่วยที่ 4 กตัญญูพ่อแม่ เติมน้ำพิริศพและเซ่นไหว้ระลึก

พระคุณเมื่อท่านจากไป (善终) ชั้นที่ 5 เลือกประสพการณ์การเรียนรู้ ซึ่งจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการสร้างจิตพิสัย การสอนวัฒนธรรมจีน การสอนคุณธรรมผ่านนิทาน อีกทั้งการสอบถามครูผู้สอนภาษาจีนเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมจีนด้านคุณธรรม ความกตัญญูและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการนำไปสู่การสร้างความรู้และความตระหนักด้านความกตัญญู พบว่าการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างความรู้ด้านความกตัญญูและความตระหนักด้านความกตัญญู ควรเลือกการสอนที่พัฒนาจิตพิสัย ผู้วิจัยจึงเลือกการสอนนิทานประกอบกับการแสดงละคร การจัดกลุ่มอภิปรายและการนำเสนอ เป็นกิจกรรมหลักของการจัดประสพการณ์ ชั้นที่ 6 จัดองค์ประกอบของประสพการณ์การเรียนรู้ ผลการสังเคราะห์ได้ลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อสร้างความรู้และ ความตระหนักด้านความกตัญญู มีกิจกรรมหลักในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ 3 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป ในขั้นนำเป็นการเตรียมความพร้อมก่อน การอ่านนิทาน ก่อนที่จะเรียนรู้เนื้อหา ครูผู้สอนยกตัวอย่างสถานการณ์เกี่ยวกับความกตัญญูและกระตุ้นโดยการใช้คำถามเพื่อให้ผู้เรียนฉุกคิดเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาและเพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียน ในขั้นสอน ครูผู้สอนดำเนินการสอนโดยยกตัวอย่างวิดีโอ นิทาน เรื่องที่จะเรียน จากนั้นอธิบายคำศัพท์ รูปประโยค บทความนิทานให้แก่ผู้เรียน พร้อมอธิบายความหมายและเนื้อหาสำคัญ จากนั้นเข้าสู่ขั้นกิจกรรมโดยใช้นิทาน ผู้เรียนจัดกลุ่ม ดำเนินกิจกรรมหลังจากอ่านนิทานในรูปแบบกลุ่มหรือเดี่ยวตามที่ได้กล่าวไปข้างต้น ในส่วนของกิจกรรมหลังการอ่านนิทาน จะเลือกวิธีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อหา นิทาน ได้แก่ การอ่านจับใจความแล้วตอบคำถาม แสดงละคร จัดกลุ่มอภิปรายกลุ่มย่อยหรือนำเสนอเรื่องราว ในขั้นสรุป เมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอนนิทาน

และกิจกรรมหลังการอ่านนิทาน ดำเนินการอภิปราย หัวข้อความกตัญญูและเนื้อหาสาระเพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของความกตัญญูในขั้นสุดท้าย คือ ขั้นที่ 7 ประเมินผล เพื่อตรวจสอบกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดไว้ว่า บรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ ผู้วิจัยสังเคราะห์วิธีการวัดและประเมินผลความรู้และความตระหนักรู้ด้านความกตัญญู เพื่อกำหนดตัวบ่งชี้ในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร ผู้วิจัยเลือกวิธีการวัดและประเมินผลเป็นแบบทดสอบความรู้ด้านความกตัญญู ฉบับภาษาจีน แบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ และแบบสอบถามความตระหนักรู้ด้านความกตัญญู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

2. ผู้วิจัยยกย่องหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร แบบทดสอบความรู้และแบบสอบถามความตระหนักรู้ด้านความกตัญญู ให้อาจารย์ปรีชาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสม นำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมเป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ พบว่า ความเหมาะสมของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.57) เอกสารประกอบหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.62) สำหรับแบบทดสอบและแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง (IOC) ค่า IOC ของแบบทดสอบทั้ง 20 ข้อ ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ มีค่าตั้งแต่ 0.60-1.00 และค่า IOC แบบสอบถามทั้ง 20 ข้อ ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ มีค่าตั้งแต่ 0.60-1.00 ผู้วิจัยนำเสนอขึ้นขอพิจารณารับรองการวิจัยในมนุษย์ ได้รับการรับรองตามหมายเลขรับรอง IRBCMRU 2024/004.02.01 จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ แล้วจึงนำแบบทดสอบและแบบสอบถามไปทดลองนำร่อง

(try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 22 คน แบบทดสอบทั้ง 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกผ่านเกณฑ์ทุกข้อ คือ อยู่ระหว่าง 0.21-0.53 แสดงว่าใช้ได้ ผู้วิจัยคัดเลือกข้อสอบจำนวน 15 ข้อ นำผลของข้อสอบที่คัดเลือกไว้ มาคำนวณ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการของ โลเวต (Lovett) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 209) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.92 สำหรับแบบสอบถาม มีค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.48-0.80 และมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถาม จำนวน 15 ข้อ ที่มีค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามตามเกณฑ์และมีนัยสำคัญทางสถิติ มาคำนวณหาค่าเชื่อมั่น ทั้งฉบับ ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 117) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. หลังจากได้รับการรับรองตามหมายเลขรับรอง IRBCMRU 2024/004.02.01 จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และโรงเรียนอนุญาติให้ลงพื้นที่เก็บข้อมูล ผู้วิจัยแจ้งการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรเสริมความกตัญญูโดยใช้นิทานจินชุด 24 ยอดกตัญญู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พร้อมให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองลงลายมือชื่อเพื่อแสดงความยินยอมอนุญาติให้กลุ่มตัวอย่างที่ อยู่ในการปกครองเข้าร่วมโครงการวิจัย

2. ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบความรู้และแบบสอบถามความตระหนักรู้ด้านความกตัญญู ใช้เวลา 45 นาที

3. ผู้วิจัยดำเนินการใช้หลักสูตรระดับ
หน่วยการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น 4 หน่วยการเรียนรู้ใน
ชั่วโมงรายวิชาภาษาจีน โดยใช้เวลารวม 4 สัปดาห์
สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง รวม 16 ชั่วโมง

4. หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การ
สอนตามหลักสูตรฯ สิ้นสุดลง ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่ม
ตัวอย่าง ทำแบบทดสอบความรู้และแบบสอบถาม
ความตระหนักด้านความกตัญญู ใช้เวลา 45 นาที

5. ผู้วิจัยตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่
กำหนดไว้ แล้วรวบรวมผลนำไปใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ
ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนี
ความสอดคล้อง(Index of Item Objective
Congruence) (IOC) การหาค่าอำนาจจำแนก
รายข้อของแบบทดสอบอิงเกณฑ์โดยวิธีของ
เบรนนัน (Brennan) การหาความเชื่อมั่น ทั้ง
ฉบับของแบบทดสอบอิงเกณฑ์ด้วยวิธีของโลเวต
(Lovett) สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอ
นบาค (Cronbach) ในการหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ
ของแบบสอบถาม และสถิติทดสอบทีแบบไม่อิสระ
(t-test dependent samples)

ผลการศึกษา

ผู้วิจัยสรุปผลตามลำดับวัตถุประสงค์
ของการวิจัยดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตร ได้ผลคือ
ได้หลักสูตรเสริมความกตัญญู โดยใช้นิทานจีน

ชุด 24 ยอดกตัญญู สำหรับนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 5 มี 7 องค์ประกอบ คือ 1) ความนำ
2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) เนื้อหา 5) แนวทาง
การจัดการเรียนการสอน 6) สื่อหรือแหล่งเรียนรู้
และ 7) การวัดประเมินผลการเรียนรู้ โครงสร้าง
เนื้อหาของหลักสูตร มี 4 หน่วยการเรียนรู้ หน่วย
ละ 4 ชั่วโมง ได้แก่ 1. กตัญญูพ่อแม่ เคารพท่าน
จากใจจริง 2. กตัญญูพ่อแม่ เลี้ยงดูพ่อแม่และทำให้
ท่านสุขใจอย่างเต็มกำลัง 3. กตัญญูพ่อแม่ ดูแล
ความเป็นอยู่ของท่าน และเมื่อท่านป่วยปรนนิบัติ
อย่างใกล้ชิด และ 4. กตัญญูพ่อแม่ เต็มที่พิริศพลและ
เช่นไหว้ระลึกพระคุณเมื่อท่านจากไป ซึ่งในภาพรวม
ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของหลักสูตรและเอกสาร
ประกอบหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า

2.1 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วย
หลักสูตรเสริมความกตัญญู โดยใช้นิทานจีนชุด
24 ยอดกตัญญู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ด้านความกตัญญู
หลังเรียน 12.36 ซึ่งมีผลคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ
70 (10.50) ตามที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตร เมื่อ
เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน
และทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ย
คะแนนก่อนเรียน 9.77 และ หลังเรียน 12.36 แสดง
ว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้
ด้านกตัญญูหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ผลการวัดความรู้ด้านความกตัญญูโดยใช้นิทานจีนชุด 24 ยอดกตัญญู สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนเรียน	22	15	9.77	1.54	57	173	11.07*
หลังเรียน	22	15	12.36	1.87			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2.2 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีระดับความตระหนักด้านความกตัญญูหลังเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.38) ซึ่งมีระดับผ่านเกณฑ์ คือ ระดับมาก ตามที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตร เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แต่ละด้านมีความตระหนักระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านกตัญญูพ่อแม่ดูแลความเป็นอยู่ของท่าน และเมื่อท่านป่วยปรนนิบัติอย่างใกล้ชิด ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.48) ด้านกตัญญูพ่อแม่ เติมน้ำพิศุพและเช่นไหว้ระลึกพระคุณเมื่อท่านจากไป ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.45) ด้านกตัญญูพ่อแม่เคารพท่านจากใจจริง ($\bar{X} = 4.08$, S.D. =

0.51) และด้านกตัญญูพ่อแม่ เลี้ยงดูพ่อแม่และทำให้ท่านสุขใจอย่างเต็มกำลัง ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.47)

2.3 นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ย ความตระหนักด้านความกตัญญูหลังเรียน 62.59 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนและทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนก่อนเรียน 49.36 และหลังเรียน 62.59 แสดงว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยความตระหนักด้านความกตัญญูหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ผลการสอบถามความตระหนักด้านความกตัญญูโดยใช้นิทานจินซุด 24 ยอดกตัญญู สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนเรียน	22	75	49.36	5.21	291	4,527	10.9*
หลังเรียน	22	75	62.59	5.67			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรเสริมความกตัญญูโดยใช้นิทานจินซุด 24 ยอดกตัญญู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.1 หลักสูตรเสริมความกตัญญู โดยใช้นิทานจินซุด 24 ยอดกตัญญู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความนำ 2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) เนื้อหา 5) แนวทาง การจัดการเรียนการสอน 6) สื่อหรือแหล่งเรียนรู้ และ 7) การวัดประเมินผลการเรียนรู้ โครงสร้างเนื้อหา ของหลักสูตรมี 4 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยละ 4 ชั่วโมง รวมเป็น 16 ชั่วโมง ได้แก่ หน่วยที่ 1 กตัญญูพ่อแม่ เคารพท่านจากใจจริง หน่วยที่ 2 กตัญญูพ่อแม่ เลี้ยงดูพ่อแม่และทำให้ท่านสุขใจอย่าง

เต็มกำลัง หน่วยที่ 3 กตัญญูพ่อแม่ ดูแลความเป็นอยู่ของท่านและเมื่อท่านป่วยปรนนิบัติอย่างใกล้ชิด หน่วยที่ 4 กตัญญูพ่อแม่ เติมน้ำพิศุพและเช่นไหว้ระลึกพระคุณเมื่อท่านจากไป ทั้งนี้ เป็นผลมาจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับหลักสูตรและสังเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตร เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และผู้เรียน ตลอดจนธรรมชาติของรายวิชา มาจัดเป็นองค์ประกอบของหลักสูตร โดยผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของทาบ่าเป็นกรอบในการดำเนินการ (Taba, 1962, p. 10) เนื่องจากเป็นแนวคิดของการพัฒนาหลักสูตรระดับห้องเรียน ซึ่งมีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่ผู้สอนสามารถจัดทำ ในระดับชั้นเรียน และสามารถประยุกต์ตาม

จุดมุ่งหมาย ที่วางไว้ หลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาเป็นหลักสูตรระดับห้องเรียน มีโครงสร้างเป็นหน่วยการเรียนรู้ โดยขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 7 ขั้นตอนดังนี้ 1) การศึกษาวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน และสังคม 2) กำหนดวัตถุประสงค์ 3) เลือกเนื้อหา 4) จัดองค์ประกอบของเนื้อหา 5) เลือกประสบการณ์การเรียนรู้ 6) การจัดองค์ประกอบของประสบการณ์การเรียนรู้ และ 7) การวินิจฉัยสิ่งที่ประเมิน การเลือกวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรขั้นที่ 1 คือ ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการ ของผู้เรียนและสังคม ศึกษาบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอน สภาพการจัดการเรียน การสอน ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน และสำรวจความต้องการของผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการหลักสูตร ครูประจำชั้น และครูผู้สอนที่เกี่ยวข้อง พบว่านักเรียนมีคุณธรรม ด้านความกตัญญู แต่ยังต้องการเสริมสร้างและยกระดับความรู้ด้านความกตัญญูและความตระหนักด้านความกตัญญู และจากการศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาพบว่า ทางโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นการปลูกฝังคุณธรรมให้แก่ผู้เรียน รวมถึง การบูรณาการคุณธรรมจีนตามหลักคำสอนขงจื้อ ในเนื้อหาการเรียนรู้ แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการปลูกฝังคุณธรรมด้านความกตัญญูตามหลักคำสอนขงจื้อโดยเฉพาะ หากมีการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าว จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีกรอบแนวทางที่ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีหลักการและแนวคิดที่ชัดเจนในการพัฒนา เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ กระบวนการปลูกฝังคุณธรรม จะเป็นระบบมากขึ้น พร้อมด้วยตัวชี้วัดและเกณฑ์การวัดผลที่เป็นรูปธรรมและชัดเจนยิ่งขึ้น สอดคล้อง

กับ อภินันท์ สิริรัตนจิตต์ (2558, น. 1-6) ที่กล่าวว่าหลักสูตรเป็นเครื่องมือสำคัญที่กำหนดกรอบแนวทางการปฏิบัติสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต ตลอดจนการศึกษาและการถ่ายทอดความรู้ อีกทั้งยังมุ่งเน้นการปลูกฝังคุณลักษณะ ค่านิยม และคุณธรรมต่างๆ อย่างมีหลักการและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ผู้วิจัยจึงนำประเด็นต่าง ๆ มาจัดเรียงลำดับความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรและ การจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาจัดทำหลักสูตร เสริมความกตัญญู โดยใช้นิทานจีนชุด 24 ยอดกตัญญู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรเสริมความกตัญญู โดยใช้นิทานจีนชุด 24 ยอดกตัญญู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในภาพรวมหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องมาจากผู้วิจัยได้ศึกษา การพัฒนาหลักสูตรตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร รวมถึงมีการศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาและสำรวจ ความต้องการทางสถานศึกษาทั้งผู้บริหารและคณะครู ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการพัฒนาหลักสูตร จากนั้นดำเนินการสร้างหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ซึ่งผู้วิจัยได้นำหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ แล้วดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา หลังจากนั้นจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพผู้วิจัยนำผล การตรวจสอบคุณภาพมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้หลักสูตรมีคุณภาพ ผู้วิจัยยื่นขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป ทั้งนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของโอลิวา (Oliva, 1992, p. 26) ที่ได้กล่าวถึงแนวคิดการประเมินผลหลักสูตร

ไว้ว่า มุ่งเน้นการทบทวนคุณภาพของหลักสูตร โดยพิจารณาจากหลายแง่มุม เช่น เอกสารของหลักสูตร วัสดุของหลักสูตร กระบวน การเรียน การสอน ความคิดเห็นของผู้ใช้หลักสูตรและ ผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชน ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อรวบรวม ข้อมูลสำหรับการตัดสินใจในแต่ละระยะของ หลักสูตร เพื่อสรุปว่าหลักสูตรมีคุณภาพและตรงตาม วัตถุประสงค์หรือไม่ อีกทั้งระบุส่วนที่ต้องปรับปรุง เพื่อให้หลักสูตรสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ผลการใช้หลักสูตรเสริมความกตัญญู โดยใช้นิทานจีนชุด 24 ยอดกตัญญู สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2.1 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนน ความรู้และความตระหนักด้านความกตัญญูหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน ผ่านเกณฑ์ตามที่ได้กำหนดไว้ใน หลักสูตร ค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เรียน ด้วยหลักสูตรเสริมความกตัญญู โดยใช้นิทานจีน ชุด 24 ยอดกตัญญู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความรู้ด้านความกตัญญูและความ ตระหนักด้าน ความกตัญญูตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากหลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตรงกับ ความต้องการของบริบทสถานศึกษาและธรรมชาติ ของรายวิชาที่มุ่งเน้น การปลูกฝังคุณธรรมให้แก่ ผู้เรียน โดยองค์ประกอบของหลักสูตรถูกออกแบบ ให้เข้ากับการสอนและการปลูกฝังคุณธรรมด้าน ความกตัญญูตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่วนเนื้อหา นิทานจีนชุด 24 ยอดกตัญญูเป็นเนื้อหา ที่เหมาะสม นำมาเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ความ กตัญญูตามหลักคำสอนขงจื้อ ดังที่ เกา เทียนฮุย (Gao Tianhui, 1989) กล่าวว่า นิทานคุณธรรมเป็น สื่อที่นำเสนอเรื่องราวคุณธรรมในรูปแบบของนิทาน โดยเนื้อหามีการเปรียบเทียบหรืออ้างอิงสถานการณ์ จริงในชีวิตประจำวัน สะท้อนความผิดพลาด

ความไม่รู้ ความโง่เขลาและหลักคุณธรรม เพื่อให้ ผู้ที่รับรู้เนื้อหาเกิดความเข้าใจในข้อคิดสอนใจที่นำ เสนอและสามารถนำความรู้ที่รับรู้ไปปรับใช้ในชีวิต ประจำวันได้ โดยเนื้อหาจากนิทานจีนชุด 24 ยอด กตัญญูที่ผู้วิจัยคัดเลือกมาทั้ง 8 เรื่อง คือ พระราชา ผู้เป็นยอดกตัญญู กตัญญูต่อแม่เลี้ยง แบนข้าวร้อยลิ ช้อนส้มให้มารดา ชิมพระโอสถด้วยพระองค์เอง รัตนมกวางรักษาพ่อแม่ ชายตัวผึ่งศพบิดา และสลักรูปพ่อแม่บูชา ซึ่งมีเนื้อหาสอดคล้องกับประเภท ความกตัญญูทั้ง 4 ประเภท นอกจากนี้ผู้วิจัยยัง พิจารณาคัดเลือกนิทานจีน ชุด 24 ยอดกตัญญู นี้โดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ เช่น เพศ อายุ ฐานะ และอาชีพ เพื่อให้ครอบคลุมความหลากหลายของ สภาพสังคมในปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนเห็นภาพรวม ของเนื้อหาด้านความกตัญญูที่ครอบคลุมทั้งเพศ อายุ ฐานะ และอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนมีมุมมองด้าน ความกตัญญู ที่หลากหลายมากขึ้น เข้าใจถึงความ กตัญญูประเภทอื่น ในชีวิตประจำวัน การจัดการ เรียนการสอนโดยใช้นิทานจีนชุด 24 ยอดกตัญญู จะสามารถช่วยผู้เรียนเกิดความรู้ด้านความกตัญญู และความตระหนักด้านความกตัญญู ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นสื่อที่เหมาะสมสำหรับปลูกฝังแนวคิด ด้านคุณธรรมความกตัญญู สอดคล้องกับ เหยา หยูเจี๋ย (Yao Rujuan, 2022) กล่าวว่า การนำ เอนิทานคุณธรรมมาปรับใช้ในการเรียนการสอน เป็นวิธีที่เหมาะสมอย่างมากในการส่งเสริมให้ ผู้เรียน มีการยกระดับจิตใจและพัฒนาคุณธรรมของ ตนเองได้ เป็นอย่างดี อีกทั้งยังช่วยในการพัฒนา ความคิดและ การวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ ผู้เรียน จะสามารถเรียนรู้ข้อคิดสอนใจจากนิทาน แล้วนำ คุณธรรมนั้นไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังใช้กระบวนการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ใน แต่ละหน่วยการเรียนรู้มี 3 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป ดังนั้นในขั้นนำ 1) การแนะนำ บทเรียน อธิบายจุดประสงค์ ของการเรียนรู้ 2) การ ถามนำเพื่อกระตุ้นความสนใจ ครูผู้สอนให้ผู้เรียนยก

ตัวอย่างหรือให้ดูคลิปวิดีโอ เรื่องความกตัญญู แล้วตอบคำถามจากเหตุการณ์ของเรื่อง พฤติกรรมและการกระทำของตัวละคร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาเบื้องต้น เป็นการกระตุ้นเพื่อให้ผู้คิดและกระตุ้นความสนใจผู้เรียน ในขั้นสอน 3) การเรียนรู้คำศัพท์ เริ่มเรียนรู้ในส่วนคำศัพท์และความหมายในนิทาน 4) การอ่านจับใจความสำคัญ ผู้เรียนเริ่มศึกษาการอ่านพร้อมทั้งฟังการออกเสียงที่ถูกต้องและอธิบายหรือตอบคำถาม เพื่อทำความเข้าใจและอ่านจับใจความสำคัญของนิทานได้ 5) การจัดกิจกรรมโดยใช้นิทาน ผู้สอนแบ่งกลุ่มให้ผู้เรียน ทำกิจกรรมหลังการอ่านนิทาน เช่น แสดงละคร จัดกลุ่มอภิปราย นำเสนอเรื่องราว และในขั้นสรุป 6) การสรุปประเด็นสำคัญ ครูผู้สอนกล่าวสรุปประเด็นความกตัญญูจากนิทานที่ได้เรียนและกล่าวข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในเรื่อง การกตัญญูพ่อแม่ เพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่า ความสำคัญและความตระหนักในเรื่องความกตัญญู และเพื่อโน้มนำให้นำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน มีผลให้ผู้เรียนมีความรู้และความตระหนักด้านความกตัญญูตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ ข้อค้นพบของฟาน นี เจียน (Fan-Ni Chien, 2020) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง การออกแบบการเรียนการสอนข้ามวัฒนธรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมจีน เรื่อง ความกตัญญูจีนในการสอนภาษาจีน โดยใช้คัมภีร์หลุนอวี่และนิทานจีนชุด 24 ยอดกตัญญู กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนศูนย์ภาษา ของมหาวิทยาลัยรัฐไต้หวัน ผลการศึกษาพบว่า การเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมมีความสำคัญในการดึงดูดความสนใจของผู้เรียนในวัฒนธรรมต่างชาติ และมีขั้นตอนการสอนข้ามวัฒนธรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมจีน ดังนี้ 1) กระตุ้นความสนใจ เพื่อกระตุ้นความสนใจ ของผู้เรียน

ต่อเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม 2) ทำความเข้าใจกับเนื้อหา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่ได้รับอย่างทั่วถึง 3) ทำความเข้าใจเชิงลึก เพื่อเสริมความเข้าใจในเนื้อหาอย่างละเอียด 4) ย้อนคิดทบทวน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนทบทวนและหาจุดสมดุล ในความรู้ที่ได้รับ เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สอนควรสอนเนื้อหาเกี่ยวกับขงจื้อ รวมถึงปรัชญาและวัฒนธรรมจีนเบื้องต้น พร้อมทั้งเปรียบเทียบความแตกต่างของวัฒนธรรมไทย-จีน เพื่อเสริมความเข้าใจคุณธรรมด้านความกตัญญูจีน

1.2 ผู้สอนควรปรับรูปแบบกิจกรรม ให้ยืดหยุ่นตามบริบทและความสามารถของผู้เรียน เพื่อเพิ่มความสนใจและแรงจูงใจในการเรียนรู้

1.3 ผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนปฏิบัติ และเรียนรู้ด้วยตนเอง และเปิดโอกาสให้ซักถามหรือแสดง ความคิดเห็น

1.4 ผู้สอนควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนนำคำสอน และข้อคิดจากนิทานไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรเสริมคุณธรรมด้านความกตัญญู โดยนำนิทานจีนชุด 24 ยอดกตัญญู ไปปรับใช้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น

2.2 ควรพัฒนาหลักสูตรเสริมความกตัญญู โดยใช้คัมภีร์กตัญญู (孝经) คัมภีร์ต้อจื่อกู่ย (弟子规) บทกวี ภาพยนตร์ เพลง และหนังสือที่เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมคุณธรรมความกตัญญูอย่างลึกซึ้งและมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา สิริสิทธิมหาชน. (2567). การศึกษาปรัชญาจีนด้านการฝึกฝนคุณธรรมในจิตใจและการช่วยเหลือผู้อื่นในวรรณกรรมจีนโบราณ. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 43(5), 788-805.
- ทิตนา แคมมณี. (2564). *ศาสตร์การสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 25). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- โรงเรียนประชาธิปไตย. (2566). *คู่มือนักเรียนและผู้ปกครองระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนประชาธิปไตย*. ลำปาง: โรงเรียนประชาธิปไตย.
- สุวรรณฐา ลิ้ม และพระปลัดสมชาย ปโยโค (ดำเนิน). (2562). แนวทางส่งเสริมกตัญญูทศเวทีในสังคมไทย. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*. 7(2), 424-434.
- อภิรักษ์ สิริรัตนจิตต์. (2558). *มาตรฐานวิชาชีพครู : การพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: AP Book and Infopreneur.
- อมร ทองสุก. (2566). *คัมภีร์หลุนอวี่ The Analects of Confucius คัมภีร์แห่งแดนมังกร* (พิมพ์ครั้งที่ 4). ปทุมธานี: ชุมหวัด.
- Bai Chengwei. (2019). *A Comparative Research on Teaching the Twenty-Four Filial Exemplars in Thailand*. (Master's Degree Thesis, Huachiew Chalermprakit University). Retrieved from <https://has.hcu.ac.th/jspui/handle/123456789/990>.
- Fan-Ni Chien. (2020). An Instructional Design about Chinese Filial Piety in Intercultural Chinese Teaching Using the Analects and the Twenty-Four Filial Exemplars. *NTU Working Papers in Chinese Language Teaching*. 8(1), 61-103.
- Gao Tianhui. (1989). *One Hundred Entertaining and Insightful Parables*. Taoyuan : Yun Sheng Publishing House.
- Guo Yana (Goriunova Iana). (2019). "24 Stories of Filial Piety" and cross-cultural communication of Chinese Language Teaching (Master's Degree Thesis, Guangdong University of Foreign Studies). Retrieved from <http://www.cnki.net>.
- Li Hong. (2014). A Preliminary Exploration of the Importance of Promoting Filial Piety Culture in Advancing Social Harmony Construction. *Intelligence*. 14(21), 352.
- Oliva, P.F. (1992). *Developing the Curriculum* (3rd ed.). New York: Harper Collins.
- Shi Shaobo. (2007). The Importance of Teaching Filial Piety to Adolescents. *Heilongjiang Researches on Higher Education*. 26(04), 126-127.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development : Theory and Practice*. New York : Harcourt Brace Jovanovich. Yao Rujuan. (2022). Integration of Traditional Moral Stories into Elementary School Ideological and Political Education. *New Course*. 19(26), 4-5.